

že zem. úřad má rozhodovati jen otázky další s vyvlastněním související, ale ministerstvem nerozhodnuté, tedy zejména zdali k uskutečnění projektu je potřebí, aby projektantu bylo postoupeno vlastnictví předmětů těch, či zda zamýšleného cíle může býti dosaženo jen zřízením pouhé služebnosti a pod.

Posuzuje nař. rozhodnutí s hlediska těchto všeobecných úvah dospěl nss k těmto závěrům: — — — —

### Č. 10.551.

**Samospráva obecní: I. \* I verifikaci protokolu o schůzi obecního zastupitelstva může státní úřad dohlédací na základě § 102 čes. ob. zř. prohlásiti za neplatnou, zjistí-li, že je v rozporu se skutečným usnesením obecního zastupitelstva. — II. \* Podle § 103 čes. ob. zř. může politický úřad zakročit i proti opatření starosty obce. Je to zákrok dozorčí, k němuž není třeba stížnosti osoby legitimované.**

(Nález ze dne 18. května 1933 č. 19.036/32.)

V ě c: Obec D. proti zemskému úřadu v Praze o výkon státní moci dozorčí.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Obecní zastupitelstvo v D. schválilo ve schůzi dne 21. července 1928 protokol o schůzi téhož zastupitelstva z 24. června 1928, podle něhož bylo usneseno, aby v nové obecní budově byly přiděleny byty 12 osobám, mezi nimiž byl uveden na prvním místě Alois K. Pro případ, že by se uvolnil byt v domě č. p. . . . pro A. K., měl byt v obecním domě obdržeti místo něho Jan C. Ježto se tento předpoklad nesplnil, přidělil starosta obce D. byt Aloisu K.

Okresní úřad v Chomutově výměrem z 27. listopadu 1929 prohlásil verifikaci protokolu o zasedání obecního zastupitelstva v D. z 24. června 1928 za neplatnou, podle § 103 čes. ob. zřiz. zrušil opatření starostovo, kterým byl byt přidělen Aloisu K., a nařídil, aby byl protokol o schůzi obecního zastupitelstva z 24. června 1928 opraven ve smyslu původního usnesení, t. j., že se obecní zastupitelstvo usneslo, aby byt v novostavbě obecního domu přidělen byl Janu C. Současně vybídl starostu, aby Janu C. přidělil ihned ve smyslu správného usnesení obecního zastupitelstva byt v obecním domě.

Nař. výměrem nevyhověl zemský úřad v Praze odvolání obce D. z tohoto opatření. Kvalifikuje výrok, jímž okresní úřad prohlásil verifikaci zápisu usnesením obecního zastupitelstva neplatnou, za opatření podle § 102 ob. zř., a zrušení opatření starostova co do přidělu bytu za opatření podle § 103 ob. zřiz.; podrobně v důvodech uvedl, z čeho dospěl k závěru, že zápis, jak byl ve schůzi obecního zastupitelstva dne 21. července 1928 přečten, je v rozporu se skutečným stavem, a vyslovil, že obecní zastupitelstvo nemělo proto zápis ten schvalovati, i že okresní úřad byl podle § 56 odst. 2 a § 103 ob. zřiz. oprávněn opatření starostovo, ježto neodpovídalo obsahu tohoto usnesení, zrušiti. Námitku, že měl o věci rozhodovati okresní výbor, zamítl z důvodu, že podle § 99 zák. č. 125/27 přešla na nově zřízené okresní výbory jen ta



dozorčí moc nad obcemi, kterou vykonávaly dříve okresní samosprávné orgány, že však zákrok podle § 103 ob. zřiz. příslušel již od počátku platnosti obecního zřízení úřadům politickým. Výtku, že jde o neoprávněný zásah politického úřadu do soukromoprávního poměru, zamítl pak proto, že okresní úřad zkoumal toliko zákonitost opatření starostova, kteréžto nijak neobmezené právo vzhledem k ustanovení § 103 ob. zř. nelze mu upřít.

O stížnosti, do tohoto rozhodnutí podané, uvážil nss takto:

Proti výroku o prohlášení verifikace zápisu o schůzi obecního zastupitelstva z 24. června 1928 neplatnou, vydanému na základě § 102 ob. zřiz., namítá stížnost, že použití ustanovení § 102 ob. zřiz. jest nezákonným proto, že předmětem usnesení obecního zastupitelstva z 24. června 1928 byla záležitost povahy ryze soukromoprávní, totiž pronájem bytu v obecním domě, a že na ochranu soukromých zájmů není zákrok podle cit. ustanovení zák. přípustný. Nss nemohl se zabývat touto otázkou, neboť žal. úřad nař. výrokem nezasáhl do soukromohospodářské správy obecní, jakou je pronájem bytu v obecním domě, nýbrž důvodem jeho opatření bylo podle obsahu nař. rozhodnutí, že obecní zastupitelstvo verifikovalo ve schůzi dne 21. července 1928 usnesení předchozí schůze (z 24. června 1928), které podle mínění dozorčího úřadu ve schůzi té učiněno nebylo, takže touto verifikací byla osvědčena právní existence vůle obecního zastupitelstva, kterou toto ve skutečnosti neprojevilo. Účelem protokolů o schůzích obecního zastupitelstva jest, aby podávaly informaci přístupnou veřejnosti (členům obce) o obsahu usnesení, jež se ve schůzi stala (§ 50 čes. obec. zřiz.), a vzhledem k tomuto účelu jest požadavkem veřejného práva, aby protokoly odpovídaly pravdě, aby tedy neobsahovaly údaje nesprávné. Jestliže dozorčí úřad sistuje neboli zruší (srov. Boh. A 8683/30) usnesení obecního zastupitelstva, kterým verifikován byl protokol, obsahující takovéto nesprávné údaje o usnesení, činí tak na ochranu veřejného práva. Tím není také nijak zasaženo do soukromohospodářské dispozice obci příslušející o pronájmu bytu, neboť sistace (zrušení) obci nebrání, aby se znovu ve věci usnesla. Zásadně není tedy nepřípustno, aby státní dozorčí úřad zakročil podle § 102 ob. zřiz. proti verifikaci protokolu, shledal-li, že je v rozporu se skutečným usnesením obecního zastupitelstva, a prohlásil ji za neplatnou.

Běží dále o to, byl-li v daném případě dán skutkový podklad pro takové zakročení, to jest, obsahoval-li verifikovaný zápis údaje, které nesouhlasí se skutečným usnesením obecního zastupitelstva.

Je pravda, že důkaz o tom, která usnesení se stala ve schůzi obecního zastupitelstva, podává především zápis o schůzi. Stížnost však v souhlasu s judikaturou nss-u (srov. Boh. A 1182/22, 7031/29) sama uvádí, že protidůkaz proti osvědčení v zápisu je přípustný. I žal. úřad se dovolává takového protidůkazu. Stížnost namítá, že tento protidůkaz musí býti proveden v řízení řádném, to jest tak, aby strana byla o něm slyšena a aby jí byla dána možnost uplatnění své námitky. Námitka ta je bezdůvodná, neboť ze spisů správních je patrné, že obec D., zastoupená svým starostou obce, opětovně byla o věci slyšena, i že jí okresní



úřad výměrem z 24. ledna 1930 sdělil výsledky šetření provedeného na základě jejího odvolání, i že obec v podání z 29. ledna 1930 zaujala k nim podrobně stanovisko.

Je tedy stížnost, pokud brojí proti prohlášení verifikace zápisu usnesení obecního zastupitelstva za neplatnou, bezdůvodna.

V dalším brojí stížnost proti výroku, jímž bylo na základě § 56 odst. 2 a § 103 ob. zřiz. zrušeno opatření starosty obce o přidělení bytu. Stížnost namítá, že opatření podle § 103 ob. zřiz. předpokládá stížnost legitimované strany proti opatření obecní rady. V daném případě neběželo prý o opatření obecní rady, nýbrž o akt starosty obce, a nešlo prý o stížnost strany legitimované, nýbrž o stížnost členů obecního zastupitelstva, jejichž práv se tento akt netýkal. Z 2. odst. § 56 ob. zřiz. nelze prý pak dovoditi právo úřadu zakročiti z moci úřední.

Je pravda, že z 2. odst. § 56 ob. zřiz. nedá se nic dovoditi pro přípustnost oficiosního zákroku úřadu, neboť tento předpis stanoví jen, že starosta obce má vykonávati usnesení, jež zastupitelstvo podle zák. učinilo, a je-li třeba k nim vyššího schválení, má za schválení to požádati. Avšak citací tohoto předpisu v souvislosti s § 103 ob. zřiz. chtěl žal. úřad patrně naznačiti, že i akty obecního starosty tam uvedené, za jaký pokládá i akt shora uvedený, mohou býti předmětem opatření podle § 103 ob. zřiz. Záleží tedy jen na tom, má-li nař. rozhodnutí oporu v cit. § 103 ob. zřiz.

Podle § 103 ob. zřiz. přísluší politickému úřadu okresnímu rozhodovati v příčině stížností podaných proti nějakému opatření představenstva obecního (obecní rady), kterým byl zákon porušen nebo chybně vyložen. Opatřením obecního představenstva (obecní rady) ve smyslu tohoto § nelze rozuměti jen usnesení obecní rady jako sboru, nýbrž i opatření starosty obce samého. Starosta je členem obecního představenstva (obecní rady), (tehdy platný § 15 ob. zřiz., § 7 zák. č. 76/19), a jemu je svěřena agenda, uvedená v § 52 a násl. ob. zřiz. Agenda býv. obecního představenstva jest pak rozdělena tak, že je z části vyhrazena obecní radě jako sboru, z části přenesena na starostu obce (srov. cit. § 7 zák. č. 76/19). K této agendě náleží i výkon usnesení obecního zastupitelstva (§ 56 ob. zřiz.). Dlužno tudíž i akty obecního starosty pokládati za akty výkonného orgánu obce, t. j. obecní rady (§ 51 ob. zřiz.) a právem proto může býti ustanovení § 103 ob. zř. použito i na akty starosty obce.

Nss neshledal důvodnou ani námitku stížnosti, že předpokladem výroku podle § 103 ob. zřiz. je stížnost osoby legitimované.

Po názoru nss-u je rozuměti »stížností« v 1. odst. § 103 ob. zřiz. uvedenou nikoliv řádný opravný prostředek, jenž mohl by býti podán jen stranou legitimovanou, nýbrž stížnost dozorčí. Tomu svědčí čl. XVI. říš. zák. obecního z r. 1862, jehož provedením je cit. § 103 ob. zřiz., který mluví o dohlédacím právu správy státní k obcím, souvislost nadpisů §§ 102 a 103 ob. zřiz. v německém jeho textu: »Aufsichts- und Sistierungsrecht der Staatsverwaltung dem Gemeindeausschusse gegenüber« v § 102, a »dem Gemeindevorstande gegenüber« v § 103, jakož i to, že v § 103 rozeznává se mezi »stížností« a »odvoláním«.

Podle §§ 102 a 103 ob. zřiz. je možné zakročení správy státní, i když běží o samostatný obor působnosti obce, neboť zákon po této stránce



nerozoznává, nýbrž váže zakročení to jen na předpoklad, že běží o překročení působnosti nebo porušení a chybný výklad zákona. Zakročení to je pak mimoinstančním prostředkem dohlédacím, který lze uplatnit, i když proti opatření obecní rady je přípustno odvolání k obecnímu zastupitelstvu podle 2. odst. § 40 ob. zřiz. Mohl tedy žal. úřad učiniti výrok podle § 103 ob. zřiz. ex offio, nemaje k tomu podnětu v odvolání legitimované strany.

Stížnost dovolává se konečně i § 100 ob. zřiz. a § 99 org. zák. č. 125/27, a dovozuje z nich, že prý byl kompetentní v daném případě rozhodovati okresní výbor. Ani tu nemohl nss dáti stížnosti za pravdu, neboť § 100 ob. zřiz., který jedná o disc. opatření vůči obecní radě, se na daný případ zřejmě nevztahuje, podle § 99 org. zák. přešla pak na nové okresní výbory dohlédací moc nad obcemi, kterou v Čechách vykonávala okresní zastupitelstva (výbory, okr. správ. komise), nikoli však dohlédací moc, která podle ob. zřiz. příslušela úřadům politickým, jakou je i zakročení podle §§ 192 a 193 ob. zřiz.

### Č. 10.552.

**Samospráva obecní. — Řízení správní: \* Vyslovil-li okresní úřad ke stížnosti k němu vznesené, že obec svým usnesením nepřekročila mezí své působnosti (§ 102 ob. zřiz. mor. č. 4/1864 z. z.) a zrušil-li zemský úřad výrok ten, použiv sám ve vlastním oboru působnosti dozorčí pravomoci podle cit. předpisu, může se obec z tohoto výroku odvolati k min. vnitra.**

(Nález ze dne 18. května 1933 č. 19.305/32.)

**Prejudikatura:** srovn. Boh. A 10.386/33.

**Věc:** Obec S. proti zemskému úřadu v Brně o umístění elektroměru pro veřejné osvětlení v obecní kapli.

**Výrok:** Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

**Důvody:** Dne 10. března 1921 povolilo obecní zastupitelstvo ve St. tamní čsl. církvi vykonávati náboženské obřady v obecní kapli. Výměrem osp-é v Přerově z 31. ledna 1922, potvrzeným v cestě instanční rozhodnutím min. vnitra ze 7. února 1925, byl výkon usnesení toho v základě § 103 ob. řádu mor. zakázán, ježto obec nemůže s kaplí, která byla v roce 1828 věnována bohoslužbě katolické a od té doby k účelu tomu výlučně používána, bez předchozího srozumění s příslušnými úřady církevními svémocně disponovati.

Ve schůzi, konané dne 19. ledna 1929, usneslo se obecní zastupitelstvo ve S. (dříve St.), aby v oné obecní kapli byl umístěn elektroměr pro zařizované veřejné osvětlení v obci. Na stížnost farního úřadu v P., který v opatření tom spatřoval svémocné zasažení obce do disposičního práva řím.-kat. církve nad kaplí, vyslovil okr. úřad v Přerově výměrem z 20. února 1930, že obec S. usnesením o umístění elektroměru v obecní kapli nepřekročila mezí své působnosti, poněvadž při tom jde o výkon jejího věcného práva vlastnického ke kapli a nikoliv o zásah do práva církve katolické k úkonům bohoslužebným.